

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
-		29 januari 2018
Doorkiesnummer	In behandeling bij	E-mail
	Directie	
Onderwerp:	<u>professionaliseren rijnschoolbranche</u>	

Geachte mevrouw Clabbers,

De brancheorganisaties hebben meerdere documenten uitgebracht met voorstellen voor het professionaliseren van de rijnschoolbranche.

Ook het CBR voelt de noodzaak voor het verder professionaliseren van de rijnschoolbranche. Onze kandidaten verdienen een gedegen rijopleiding, die ze goed voorbereidt op het behalen van het rijbewijs, als basis voor een veilige en verantwoorde verkeersdeelname.

Helaas zien wij kandidaten op examens komen, die deze opleiding niet hebben gehad. In sommige gevallen is dit een bewuste keuze van de kandidaat, in andere gevallen heeft de kandidaat onbewust voor een minder goede opleiding gekozen. Dit raakt onze dienstverlening.

De voorstellen vanuit de brancheorganisaties liggen grotendeels op het terrein van IBKI (opleiding en bijscholing van de rijinstructeur), maar er zijn ook een aantal aanbevelingen, die de brancheorganisaties aan het CBR hebben toebedeeld. De afgelopen maanden heeft het CBR op uw verzoek onderzocht op welke manier deze aanbevelingen vorm kunnen krijgen. Graag willen wij u tussentijds informeren.

Aanbevelingen vanuit de branche

De brancheorganisaties vinden dat de onderstaande aanbevelingen uit het Aanbevelingendocument door het CBR opgepakt moeten worden:

1. Trajecten praktijkbegeleiding instructeurs IBKI en CBR integreren tot 1 traject, met RIS-traject als standaard.
2. Onderzoeken of slagingspercentages CBR toe te wijzen zijn aan één persoon (instructeur) en of dit mee zou moeten wegen bij beoordeling praktijkbegeleiding.

3. Ontwikkelen van een opleidingssysteem voor rijopleiders voor opleiding van kandidaten op basis van 7-stappenplan branchepartijen, met alleen toegang voor rij scholen die aan bepaalde kwaliteitscriteria voldoen. De 7 stappen zijn:
  - a. een getrapte opleiding;
  - b. portfolio van de instructeur met een certificering die geaccepteerd wordt door het CBR;
  - c. certificering door IBKI die tevens deel uitmaakt van het bijscholingstraject van de instructeur;
  - d. CBR faciliteert en accepteert portfolio van de leerling die onderdeel wordt van de examenuitslag;
  - e. gecertificeerde rij scholen krijgen privileges;
  - f. CBR stelt "APK-controles" in bij gecertificeerde rij scholen/instructeurs;
  - g. portfolio van de leerling als een verplicht onderdeel van de rijopleiding.
4. Koppeling maken tussen bestanden van controlerende overheidsinstanties.
5. Bevoegdheden bij CBR voor effectief sanctiebeleid ten opzichte van frauderende, bedreigende of marktversturende partijen.

Aanbeveling 1: integreren praktijkbegeleiding

Het integreren van beide trajecten is een mogelijkheid. Een alternatief voor integratie is het gelijk trekken van de twee trajecten, qua inhoud en uitvoering, met RIS als standaard. Het CBR wil deze aanbeveling de komende periode samen met IBKI verder uitwerken.

Aanbeveling 2: slagingspercentages instructeur

Wij hebben twijfels in hoeverre deze aanbeveling haalbaar is. De rij schoolbranche kenmerkt zich door een groot aantal ZZP-ers, die mogelijk werken voor meerdere rij scholen. Tevens is nu niet duidelijk of de instructeur, die de kandidaat bij het examen begeleidt ook de instructeur is, die de opleiding heeft verzorgd. Er zal dus eerst een (fraudebestendig) systeem ontwikkeld moeten worden om dit vast te leggen. Daarnaast kunnen er beperkingen bestaan op grond van de privacywetgeving en de bevoegdheden van het CBR. Graag gaan wij met u in gesprek over de haalbaarheid.

Aanbeveling 3: 7-stappenplan

Voordat er een opleiding- en examensysteem ontwikkeld wordt op basis van het 7-stappenplan is het belangrijk om eerst te weten wat de knelpunten zijn en welke mogelijke oplossings scenario's er zijn, zodat de juiste afwegingen gemaakt kunnen worden. Wij hebben daarom aan Sira Consulting gevraagd om een inventarisatie te maken van knelpunten en mogelijke oplossings scenario's. Deze inventarisatie is tot stand gekomen door middel van een documentstudie, interviews met stakeholders (de brancheorganisaties, ANWB, IBKI, Team-alert, VVN, SWOV, Royal Haskoning DHV en een aantal individuele opleiders) en een zogenaamd Innovation Lab met eveneens de relevante stakeholders.

Uit deze inventarisatie zijn drie mogelijke oplossings scenario's met maatregelen naar voren gekomen:

- *Scenario optimalisering*
Vooral door te communiceren met de consument en duidelijkheid te geven over wat de kenmerken zijn van een goede rij school en -opleiding, wordt de consument bewust gemaakt van zijn keuzes. Door de handhaving van verschillende instanties beter op elkaar af te stemmen en te intensiveren zijn de ongewenste elementen van de rij schoolbranche beter aan te pakken. Het grootste voordeel van dit scenario is dat het op korte termijn kan worden ingevoerd. Het nadeel is de vrijblijvendheid.

- *Scenario certificering*
In een certificeringssysteem legt de branche op basis van input van deskundigen alle eisen vast over wat een goede rijopleiding is, maar ook aspecten die een professionele rijnschool typeren. Belangrijk voordeel is dat de branche de regels zelf op stelt. Nadeel is dat niet alle rijnscholen zich zullen laten certificeren. De toegevoegde waarde van certificering voor de consument moet dus door de branche heel duidelijk worden gecommuniceerd.
- *Scenario regulering*
In regelgeving worden eisen gesteld aan de rijnschool en / of de rijopleiding van kandidaten, naast en bovenop de eisen die nu al zijn vastgelegd voor de instructeur en zijn (periodieke) opleiding. Het voordeel hiervan is dat alle rijnscholen verplicht zijn hieraan te voldoen. Het nadeel is dat de relatie tussen regels aan rijnscholen en opleidingen van leerlingen en de kwaliteit van de beginnende rijbewijsbezitter (het aantal ongelukken) wetenschappelijk niet is aangetoond (SWOV) en dat regels geen garantie zijn voor een goede naleving zonder intensieve handhavingsinspanning. Zonder intensieve handhaving zal dit scenario dan ook geen verbetering betekenen, aangezien het doel is om de ongewenste gedragingen uit de rijnschoolbranche aan te pakken.

De volledige door Sira Consulting opgeleverde rapportage treft u aan als bijlage bij deze brief.

De meeste stappen van het 7-stappenplan bevatten onderdelen uit het scenario certificering, ondersteund door enkele maatregelen uit het scenario regulering:

- a. Een getrapte opleiding (door de brancheorganisaties bedoeld als certificering met aanpassing van wet- en regelgeving met betrekking tot de rijopleiding).
- b. Portfolio van de instructeur met een certificering die geaccepteerd wordt door het CBR (certificering met aanpassing van wet- en regelgeving met betrekking tot de instructeur en Taken CBR).
- c. Certificering door IBKI die tevens deel uitmaakt van het bijscholingstraject van de instructeur (certificering met aanpassing van wet- en regelgeving met betrekking tot de instructeur).
- d. CBR faciliteert en accepteert portfolio van de leerling die onderdeel wordt van de examenuitslag (aanpassing van (Europese) wet- en regelgeving met betrekking tot het rijexamen).
- e. Gecertificeerde rijnscholen krijgen privileges (certificering met, afhankelijk van de privileges, aanpassing van wet- en regelgeving met betrekking tot de instructeur en Taken CBR).
- f. CBR stelt "APK-controles" in bij gecertificeerde rijnscholen/instructeurs (certificering met aanpassing van wet- en regelgeving met betrekking tot de rijnschool, instructeur en Taken CBR). Overigens kan ook een andere instantie dan het CBR de certificering / controles uitvoeren, daarover gaan we graag met u in gesprek.
- g. Portfolio van de leerling als een verplicht onderdeel van de rijopleiding (aanpassing van wet- en regelgeving met betrekking tot de rijopleiding).

De algemene denkrichting van het 7-stappenplan onderschrijven wij. Voor de verdere uitwerking, moeten er echter eerst een aantal cruciale vraagstukken beantwoord worden.

Certificering (inclusief toezicht), een getrapte opleiding en examentraject kunnen immers op verschillende manieren worden ingevuld. Het gaat dan om elementen als certificering van opleiding en/of rijnschool en/of lesmateriaal, welke voordelen zijn er voor de klant en rijnschool, wel of geen verplichte opleiding voor kandidaten, wie geeft de certificering af, wel of geen verplichte onderdelen in de opleiding (hogere orde vaardigheden?), koppeling theorie- en praktijkexamens, het aantal (praktijk)examens, het aantal (verplichte) toetsen en wel of geen verplicht traject / begeleiding na het behalen van het rijbewijs. Daarbij moet de uitwerking wel binnen het kabinetsbeleid aangaande marktregulering/ondernemersvrijheid en 'vrijheid van onderwijs' blijven.

Het CBR treedt graag binnenkort met u hierover in overleg, waarbij maximaal gebruik van bestaande instrumenten, zoals de doorontwikkeling van het theorie-examen (o.a. gevaarherkenning), praktijk-examen, Rijopleiding-In-Stappen (RIS) en de Tussentijdse Toets, ook gezien kan worden.

Daarnaast is ons advies om een nieuw wetenschappelijk onderzoek uit te voeren om te bezien of er inmiddels aanwijzingen zijn voor een relatie tussen (regulering van) opleidingen en rij scholen en de verkeersveiligheid.

Los van de veronderstelde toegevoegde waarde voor de verkeersveiligheid, draagt het 7-stappenplan ook bij aan de door ons voorgestane consumentenbescherming.

Aanbeveling 4: koppeling systemen

Voor deze aanbeveling is een juridische controle nodig in het kader van de privacywetgeving. Welke gegevens mogen uitgewisseld worden en op welke basis? Daarbij wijzen wij erop dat het CBR de Belastingdienst desgevraagd gegevens verstrekt over rij scholen. Daarnaast gaat het CBR met de ILT in overleg welke informatie het CBR de inspecteurs te zijner tijd kan verstrekken over rij scholen, als de wetswijziging WRM gerealiseerd is.

Aanbeveling 5: effectief sanctiebeleid

In een overleg met de brancheorganisaties hebben wij aangegeven dat we meer zien in een effectief sanctiebeleid dan in meer bevoegdheden bij het CBR.

Op dit moment voeren we een interne analyse uit naar welke vormen van ongewenst gedrag we zien en hoe we deze op korte termijn (binnen onze eigen taken en bevoegdheden) kunnen oplossen. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan het aanscherpen, aanvullen en samenvoegen van de regels in beleidsdocumenten, zoals het Vademecum. Het Vademecum is onderliggend aan de inschrijf-overeenkomst voor opleiders. Bij de oplossingen houden wij uiteraard rekening met de geldende nationale en internationale wet- en regelgeving, reeds lopende initiatieven en de impact voor de klant en opleiders. Bij de verdere uitwerking zullen we ook onze stakeholders betrekken.

Daarnaast zal een meer integrale handhavingsaanpak van verschillende instanties, zoals de politie, Belastingdienst en ILT bijdragen aan het aanpakken en voorkomen van ongewenst gedrag.

Vervolg

Graag gaan wij op korte termijn met u in gesprek over het vervolg.

Met vriendelijke groet,

mevrouw drs. P.J. Delsing,
algemeen directeur

drs. R.A.L. Verstraeten,
financieel directeur

Bijlage: rapportage Sira Consulting

Afschrift: IBKI, BOVAG, FAM en VRB